

Ilkka Ojanperä

27.10.2016

Lausuntopyyntöne 25.10.2016

Asia: TÄYDENTÄVÄ LAUSUNTOASIA DEKSTROMETAMFETAMIINISTA

[REDACTED] on 25.10.2016 pyytänyt Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta täydentävää lausuntoa deksstrometamfetamiini -yhdisteestä ja siihen liittyvästä väärinkäytöstä. Seuraavassa vastataan esitettyyn kysymykseen:

Mikä on puhtaudeltaan 70 - 100 %:n kiteisen d-metamfetamiinin tyypillinen käyttötapa ja käyttöannos, ja onko tätä ainetta pidettävä vaarallisempaa huumausaineena kuin raseeminen metamfetamiini?

Kiteinen d-metamfetamiini hydrokloridi esiintyy laittomilla huumemarkkinoilla pääasiassa varsin puhtaana, tyypillisesti noin 80 %:na aineena. Kuitenkin tuotetta voidaan myös jatkaa esimerkiksi dimetyylisulfonilla siten, että kiteinen rakenne säilyy, vaikka puhtaus voi olla paljon alhaisempi.

Kiteisen d-metamfetamiinin tyypillinen käyttötapa on höyrystäminen esimerkiksi piipussa ja höyrystyneen aineen sisään hengittäminen (polttaminen). Poltetun kiteisen d-metamfetamiinin biologisen hyötyosuuden todettiin hyvin kontrolloiduissa koejärjestelyissä olevan 67 % arvioidusta saadusta annoksesta, mikä on samaa suuruusluokkaa kuin nuuskauksessa tai suun kautta otettuna. Kuitenkin piippuun sijoitetun annoksen absoluuttinen biologinen hyötyosuus oli vain 37 %, koska kaikki aine ei höyrystynyt. Polttamalla saatu annos ja sen biologinen hyötyosuus voivat vaihdella piipun lämpötilasta ja polttamistekniikasta riippuen.

Yksittäinen annos puhdasta (> 70 %) kiteistä d-metamfetamiinia, joka aiheuttaa satunnaiskäyttäjälle huumaavan vaikutuksen polttamalla, on suuruusluokkaa 40 mg piipussa.

Puhdasta kiteistä d-metamfetamiinia on pidettävä raseemista d,l-metamfetamiinia vaarallisempaa huumausaineena. Tähän ovat osasyynä aineen suurempi puhtaus ja molekyyllitasolla jonkin verran suurempi voimakkuus. Tärkeä tekijä lisääntyneessä vaarallisuudessa on kuitenkin kiteisen d-metamfetamiinin tyypillinen käyttötapa polttamalla, joka tuottaa vähintään yhtä nopean huumevaikutuksen kuin suonensisäinen käyttö.

Ilkka Ojanperä

27.10.2016

Kiteisen d-metamfetamiinin polttamisen on todettu lisäävän metamfetamiinin ongelmakäyttöä vakiintuneilla käyttäjillä. Polttaminen saattaa myös houkutella vakiintumattomia käyttäjiä aineen pariin. Polttaminen aiheuttaa helpommin riippuvuutta kuin käyttötapa suun kautta ottamalla tai nuuskaamalla.

Yksikönpäällikkö

Teemu Gunnar

Johtava asiantuntija

Ilkka Ojanperä, FT, prof.